

Тұрақты даму мақсаттары (ТДМ) 4: Сапалы білім беру

- Орындаған: "Дінтану" мамандығының 1 курс докторанты Н.Ж.Жетпісбай
- Ғылыми жетекші: з.ғ.к., профессор К.М.Бишманов

4

САПАЛЫ БІЛІМ БЕРУ

Тұрақты даму мақсаттарының 4-ші мақсаты — Сапалы білім беру

БҰҰ 2030 жылға дейінгі тұрақты даму бағдарламасының негізгі мақсаты — адамзаттың барлық салаларында теңдікті орнату, соның ішінде білім беру саласы да маңызды орын алады.

Білім беру әр адамның әлеуметтік және кәсіби дамуы үшін өте маңызды. Бұл мақсат әлемнің барлық мемлекеттері үшін білім алу мүмкіндіктерін теңдестіруге бағытталған.

Тұрақты даму мақсаттары (ТДМ) және 4-ші мақсат

Тұрақты даму мақсаттары (ТДМ):

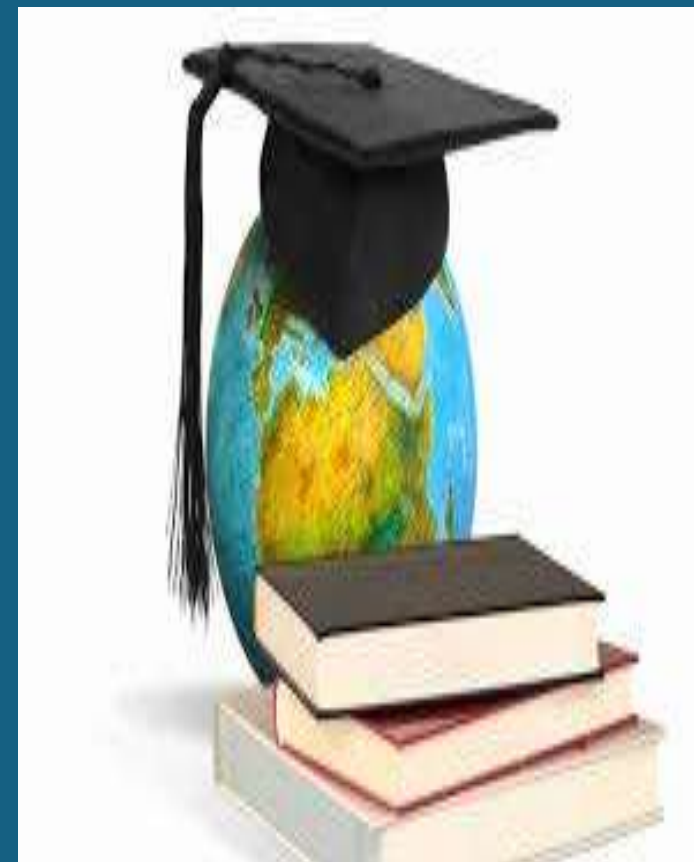
- 2015 жылы БҰҰ қабылдаған 17 глобалдық мақсат әлемдік деңгейде адам құқықтарын қорғау, теңдікті қамтамасыз ету және әлеуметтік, экономикалық дамуды арттыруға бағытталған.
- Әрбір мақсат нақты міндеттер мен индикаторларға ие, бұл дамудың әртүрлі аспектілерін қамтиды.

ТДМ 4 - Сапалы білім беру:

- Мақсаты: Барлық адамдар үшін тең және сапалы білім беру жүйесін қалыптастыру, өмір бойы білім алу мүмкіндіктерін қамтамасыз ету.
- 4-ші мақсаттың негізгі бағыттары — теңдік, инклюзивтілік, сапа, қолжетімділік.

4-ші мақсаттың негізгі міндеттері:

- **Бастауыш және орта білім беру:**
- 2030 жылға дейін әрбір бала сапалы бастауыш және орта білім алуы қажет.
- **Мектепке дейінгі білім:**
- Мектепке дейінгі тәрбиемен және біліммен барлық балаларды қамтамасыз ету.
- **Жоғары білім және кәсіптік оқыту:**
- Жоғары білім мен дағдыларды алу мүмкіндігін ұсыну, әсіресе жастар арасында.
- **Ерекше қажеттіліктері бар балалар үшін білім беру:**
- Барлық балаларға, соның ішінде ерекше қажеттіліктері бар балаларға білім беру мүмкіндігін тең дәрежеде қамтамасыз ету.
- **Теңдік және инклюзивтілік:**
- Қыздарға және маргинализацияланған топтарға тең мүмкіндіктер ұсыну.
- **Мұғалімдерді даярлау және кәсіби даму:**
- Мұғалімдер мен білім беру мамандарының кәсіби деңгейін көтеру.

ДМ 4-ші мақсат бойынша
көрсеткіштер мен индикаторлар:

Бастауыш және орта білім:

- Білім алушылардың оқу үлгерімін өлшеу.
- Сапалы білім беру бағдарламаларын әзірлеу және қолдану.
- Балалардың мектепке баруын қамтамасыз ету (мектепке бару деңгейі).

Мектепке дейінгі білім:

- Мектепке дейінгі білім берумен қамту деңгейі.
- Тәрбиеші және мұғалімдердің сапалы деңгейі.

Жоғары білім және кәсіптік дағдылар:

- Жоғары білім алған жастардың үлесі.
- Кәсіптік дағдыларды алу бағдарламаларын ұсыну.

Теңдік пен инклюзивтілік:

- Қыз балалардың білім алу деңгейі.
- Ерекше қажеттіліктері бар балалардың білім алу деңгейі.

Мұғалімдер мен білім беру мамандарының сапасы:

- Мұғалімдердің біліктілік деңгейі мен кәсіби даму мүмкіндіктері.

Білім беру жүйесінде кездесетін қиындықтар

Әлемдік деңгейдегі қиындықтар:

Сапа мен теңсіздік:

- Әлем бойынша көптеген елдерде білім беру сапасы мен оның қолжетімділігі арасында үлкен айырмашылықтар бар. Кейбір елдерде балалардың сапалы білім алу мүмкіндігі шектеулі.

Қаржылық қолдау:

- Білім беру жүйесін дамыту үшін жеткілікті қаржының болмауы, әсіресе дамушы елдерде.

Мұғалімдер мен оқыту ресурстарының жетіспеушілігі:

- Мұғалімдердің сапалы білім алу және кәсіби даму мүмкіндіктерінің аз болуы.

Цифрлық теңсіздік:

- Цифрлық білім беру ресурстарына қол жеткізу деңгейіндегі теңсіздік, әсіресе ауылдық жерлерде.

Қазақстандағы білім беру саласындағы ТДМ 4-ші мақсаттың жүзеге асуы:

Жаңа реформалар:

- Қазақстанда білім беру реформалары жүзеге асырылып, 12 жылдық оқыту жүйесіне көшу, цифрлық білім беру жүйесін дамыту бағытында жұмыстар жүргізілуде.

Инклюзивті білім беру:

- Ерекше қажеттіліктері бар балаларға арналған білім беру бағдарламалары көбейіп, инклюзивті білім беру жүйесі дамытылуда.

Цифрландыру:

- Онлайн білім беру платформаларын дамыту, ауылдық жерлердегі балалар үшін онлайн білім беру мүмкіндіктерін кеңейту.

Қыздарға арналған білім беру:

- Қазақстанда қыздар үшін білім алу мүмкіндіктері кеңейтілді

Мұғалімдерді даярлау:

- Мұғалімдерге арналған кәсіби даму бағдарламалары және білім беру сапасын арттыру үшін түрлі жобалар мен тренингтер ұйымдастырылуда.

Проблемалар мен болашақта шешілетін мәселелер

Қиындықтар мен жетілдіру қажет салалар:

Аймақтық теңсіздік:

- Қала мен ауыл арасындағы білім беру сапасының айырмашылықтары.

Цифрлық білім беру теңсіздігі:

- Ауылдық аймақтарда интернеттің болмауы мен цифрлық құрылғыларға қолжетімділіктің аздығы.

Мұғалімдердің жалақысы мен әлеуметтік жағдайы:

- Мұғалімдердің еңбекақыларының төмендігі, кәсіби даму үшін жеткілікті ресурстардың болмауы.

Қорытынды және ұсыныстар

Қорытынды:

- ТДМ 4-ші мақсаттың жүзеге асырылуы білім беру жүйесінің дамуына жаңа мүмкіндіктер ашуда. Дегенмен, әлі де көптеген мәселелерді шешу қажет.
- Сапалы білім беру тек адамдардың өмірін жақсартуға ғана емес, жалпы қоғамның дамуына, экономикалық өсімге және әлеуметтік теңдікке қол жеткізуге ықпал етеді.

Ұсыныстар:

- Қаржылық қолдауды арттыру — білім беру жүйесін қаржылай қолдау мен инвестициялау деңгейін жоғарылату.
- Цифрлық теңдікті қамтамасыз ету — әрбір оқушы үшін білім беру ресурстарын қолжетімді ету.
- Инклюзивті білім беру жүйесін дамыту — барлық балалар үшін тең мүмкіндіктер жасау.
- Мұғалімдерге арналған кәсіби даму бағдарламаларын күшейту — мұғалімдерге кәсіби дамуға арналған тренингтер мен білім беру бағдарламаларын ұсыну.
- Қыздар мен әйелдерге арналған білім беру мүмкіндіктерін кеңейту — әйелдер мен қыздардың білім алуына қатысты саясаттарды күшейту.

+

ТДМ 4-ші мақсат әлемнің әртүрлі елдерінде білім беру жүйесін жақсартуға ықпал етуде. Бұл мақсатқа жету үшін барлық мемлекеттер бірігіп жұмыс істеуі қажет, әсіресе білім беру саласында теңдік пен сапа мәселелерін шешуде.